

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/ KANTON SREDIŠNJA BOSNA
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 167170 25 Gž 2
Novi Travnik, 08.04.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija Aida Pezer-Alić, kao predsjednica vijeća, Denis Trifković i Alma Islamović, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca „Petica plus“ d.o.o. Vitez, zastupan po punomoćnici Duljković Mirzeti, advokatici iz Sarajeva, protiv tužene Općina Maglaj, zastupana po Općinskom Pravobranilaštvu Maglaj, radi diskriminacije i naknade štete, vrijednost spora 69.328,83 KM, odlučujući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 167170 19 P od 18.10.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 08.04.2025. godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužioca se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 167170 19 P od 18.10.2024. godine.

Obrazloženje

Pobijanom prvostepenom presudom odlučeno je:

Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi:

„Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužioca na način što je Tarifnim brojem 37, Tarife komunalnih taksi na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksi, koja je sastavni dio Odluke o komunalnim taksama Općine Maglaj (Službene novine Općine Maglaj broj 3/13) povrijedio tužiočevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području općine Maglaj.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužioca te se zabranjuje primjena Tarifnog broja 37, Tarife komunalnih taksi na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksi, koja je sastavni dio Odluke o komunalnim taksama Općine Maglaj (Službene novine Općine Maglaj broj 3/13).

Nalaže se tuženom da tužiocu, u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja, isplati ukupan iznos od 69.328,83 KM sa zakonskom zateznom kamatom koja teče:

- na iznos od 22.020,48 KM počev od 26.7.2017. godine pa do isplate,
- na iznos od 457,32 KM počev od 23.6.2017. godine pa do isplate,
- na iznos od 30.300,00 KM počev od 4.9.2019. godine pa do isplate,
- na iznos od 12.924,96 KM počev od 11.9.2019. godine pa do isplate i
- na iznos od 1.494,82 KM počev od 25.10.2019. godine pa do isplate.

Obavezuje se tužilac da tuženoj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 4.703,84 KM.

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio tužilac putem punomoćnice iz svih žalbenih razloga propisanih članom 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U bitnom navodi da je tužba podnesena radi neposredne produžene diskriminacije od strane tužene po osnovu donesene odluka o taksama na istaknutu firmu, jer je visina takse utvrđena na osnovu vrste djelatnosti i zone u kojoj je sjedišta firme, iako je drugi kriterij supsidijarne naravi, zbog čega je suprotna pravnom stavu Ustavnog suda Federacije BiH iz odluke broj U-25/06 i U-35/11 kojima je dva puta ocijenjena neustavnom odluka tužene o komunalnim taksama, jer općine ne pružaju nikakvu konkretnu uslugu taksenim obveznicima, nego na taj način ubiru prihod, da se radi o neoporezivom davanju koje mora odgovarati vrijednosti proistekloj iz javnog dobra ili usluga, zbog čega komunalna taksa mora za sve poslovne subjekte biti ista. Međutim, tarifom komunalnih taksi svi obveznici na području općine su svrstani prema njihovoj djelatnosti u tri zone koji kriterij (zona) je samo supsidijarni kriterij te je utvrđen raspon taksi i to u I. zoni u iznosu od 25,00 KM do 10.000,00 KM, u II. zoni od 20,00 KM do 9.000,00 KM i u III. zoni od 10,00 KM do 8.000,00 KM na koji način je povrijeđeno pravo tužioca zagarantovano članom 14. Evropske konvencije i članom II-4 Ustava BiH, budući da je visina takse tužiocu odmjerena u većem iznosu u odnosu na druga pravna lica. Dalje navodi da ni za prvostepeni sud nije sporno da je izvršena diskriminacija, ipak odbija tužbeni zahtjev kao neosnovan, sa obrazloženjem da se odluka tužene odnosi na sve taksene obveznike, a da tužilac nije dokazao da je u nepovoljnijem položaju u odnosu na ostala pravna lica koja se bave sličnom djelatnošću, da se obrazloženju presude poziva na test koji je uspostavio Evropski sud za ljudska prava, ali ga nije pravilno primjenio, opširno elaborira četiri pitanja iz tog testa i ukazuje na različitu sudsku praksu sudova u Federaciji BiH. Stoga smatra da je pobijana presuda zasnovana na nepravilnoj primjeni člana 4. stav 6. Zakona o zabrani diskriminacije, a u vezi sa odredbama člana 154. i 172. Zakona o obligacionim odnosima i predlaže ovom sudu da preinači prvostepenu presudu, usvoji tužbeni zahtjev u cjelosti i obaveže tuženu da mu nadoknadi troškove parničnog postupka, uključujući i troškove za sastav žalbe u iznosu od 1.440,00 KM i PDV 17 % u iznosu od 244,80 KM ili da presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporeno presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku (Službene novine Federacije BiH broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio:

Žalba nije osnovana.

Predmet tužbenog zahtjeva je naknada štete u iznosu od 69.328,83 KM sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom po osnovu izvršene diskriminacije u odnosu na druge pravne subjekte na području općine Maglaj koji imaju istaknutu firmu.

Na okolnosti osnovanosti tužbenog zahtjeva po prijedlogu tužioca izvršen je uvid u Odluka o komunalnim taksama i tarifi taksi na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksi od 30.5.2013. godine, Općine Maglaj (Službene novine Općine Maglaj broj: 3/13), Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o komunalnim taksama i tarifi taksi na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksi Općine Maglaj od 17.10.2013. godine Službene novine Općine Maglaj broj: 6/13), Rješenje Federalnog Ministarstva finansija broj: 05-14-2-1036/17-T.B. od 12.1.2018. godine, Prijava komunalne takse za 2013. i 2014. godinu u ime

obveznika Porezne ispostave Maglaj broj: 13-4/7-15-7-202-1/2014 od 28.4.2014. godine; Prijava komunalne takse za 2015. i 2016. i 2017. godinu u ime obveznika Porezne ispostave Maglaj broj: 13-4/3-15-7-212-1/17 od 20.04.2017. godine; Nalozi za plaćanje Porezne ispostave Maglaj broj: 13-4/3-15-15-20-34/17 IŠ. od 07.03.2017. godine i broj: 13-4-/3-15-15-94-23/19 od 06.05.2019. godine, Rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate Kantonalnog poreznog ureda Novi Travnik broj: 13-6-01-15-21-203/17 JŠ-1 od 30.03.2017.godine, 3 uplatnice od 24.05.2017. godine, Rješenje o konačnom obračunu kamata broj: 13-6-01-15-21-203/17 JŠ-4 od 01.06.2017.godine, uplatnica od 23.06.2017. godine, Rješenja o pokretanju postupka prinudne naplate broj: 13-6-01-15-25-641/19 JŠ-1 od 11.09.2019. godine, 3X uplatnice od 04.09.2019. godine, 12X uplatnica od 11.09.2019. godine, 1X uplatnica od 25.09.2019. godine, Rješenje o konačnom obračunu kamata broj: 13-6-01-15-25-641/19 JŠ-2 od 23.10.2019.godine, 1X uplatnica od 25.10.2019. godine. Na okolnosti visine štete provedeno je vještačenje po vještaku finansijske struke Kolenda Sanji, izvršen uvid u nalaz vještaka od 24.07.2024. godine i saslušana vještakinja Kolenda Sanja. Tužena nije imala dokaznih prijedloga.

Ocjenom provedenih dokaza na način propisan članom 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku prvostepeni sud je utvrdio da je Rješenjem Federalnog Ministarstva finansija broj: 05-14-2-1036/17-A.P. od 12.01.2016.godine tužiocu odobreno obavljanje djelatnosti priređivanja igara na sreću- klađenja na sportske rezultate i druge neizvjesne događaje kao i klađenja zasnovanih na snimljenim događajima i kompjuterskim generisanim događajima sa dodatkom TV monitora u kojima se za izbor događaja koristi generator slučajnih brojeva, da je tužena donijela Odluku o komunalnim taksama na istaknute firme koja je objavljena u Službenim novinama Općine Maglaj broj: 3/13 i Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o komunalnim taksama i tarifi taksi na istaknutu firmu i drugih komunalnih taksi Općine Maglaj koja je objavljena u Službenim novinama Općine Maglaj broj: 6/13, da je Ustavni sud Federacije BiH odlukama broj: U-25/06 i U-35/11 utvrdio da je neustavna odluka tužene jer je povrijeđeno pravo na jednakost pred zakonom iz razloga što je visina komunalne takse utvrđena u bitno različitim iznosima bez realno utvrđenih kriterija. Iz naloga za plaćanje poreznih obaveza Porezne ispostave Maglaj proizlazi da tužilac nije platio poreznu obavezu u iznosu od 20.971,89 KM i poreznu obavezu u iznosu od 43.224,96 KM zbog čega je rješenjem Kantonalnog poreznog ureda Novi Travnik od 30.03.2017. godine i rješenjem Kantonalnog poreznog ureda Novi Travnik od 11.09.2019. godine pokrenut postupak prinudne naplate. Iz nalaza vještakinje Kolenda Sanje proizlazi da je tužilac izvršio uplatu iznosa od 44.958,32 KM na ime komunalne takse za istaknutu firmu za 2013. godinu, 2014.godinu, 2015.godinu, 2016.godinu i 2017.godinu, odnosno ukupni iznos od 69.328,83 KM, te da je obavljao neku drugu djelatnost kao što je upisano u tarifnom broju 38, razlika bi bila u iznosu od 43.295,83 KM.

Navedene odlučne činjenice nisu sporne, zbog čega su neosnovani žalbeni navodi da provedeni dokazi nisu cijenjeni na način propisan članom 8. Zakona o parničnom postupku i da činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno.

Sporno je da li je tužena odlukom o utvrđivanju visine naknade za isticanje firmi na području općine Maglaj, izvršila diskriminaciju u odnosu na druge pravne subjekte na području u smislu relevantnih odredbi Zakona o zabrani diskriminacije (Službeni glasnik

BiH broj: 59/2009 i 66/16), a u vezi sa odlukama Ustavnog suda Federacije BiH iz odluke broj: U-25/06 i U-35/11.

Odredbom člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije je propisano da se diskriminacijom smatra svako različito postupanje, uključujući isključivanje, ograničivanje ili davanje prednosti zasnovano na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kom licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života, članom 3. da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim u članu 2. ovog Zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla da bude dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama. Posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterijum ili praksa, ima ili bi imala za posljedicu dovođenje nekog lica ili grupe lica u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica, članom da je lice ili grupa lica koja su izložena bilo kom obliku diskriminacije, ovlašteni da podnesu tužbu i da traže utvrđivanje da je tuženi povrijedio njegovo pravo na jednako postupanje, odnosno da radnja koju je preduzeo ili propustio može neposredno dovesti do povrede prava na jednako postupanje i da traže zabranu preduzimanja takvih radnji, nadoknadu materijalne i nematerijalne štete koja je uzrokovana povredom prava zaštićenih ovim zakonom i da se presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje na trošak tuženika objavi u medijima, ako je diskriminacija počinjena putem štampanih, printanih ili elektronskih medija, a članom 15. ovog zakona da je teret dokazivanja da nije prekršen princip jednakog postupanja ili zabrane diskriminacije, na tuženom.

Nije sporno da je Ustavni sud u navedenim odlukama utvrdio da propisivanje različite visine godišnje komunalne takse za istaknutu firmu po kriteriju djelatnosti, predstavlja povredu ustavnog načela jednakosti pred zakonom. Međutim, ove odluke se ne odnose samo za djelatnost koju obavlja tužilac, već za sve djelatnosti i za sve taksene obveznike na području općine Maglaj. Stoga pravilno zaključuje prvostepeni sud da odluka tužene o utvrđivanju visine takse za isticanje firme tužioca, nije neustavna samo u odnosu na tužioca, nego i u odnosu na sve druge obveznike. Međutim, tužilac je bio dužan, radi utvrđena postojanja eventualne diskriminacije, navesti u odnosu na koju uporednu grupu drugih pravnih lica je diskriminiran.

Slijedom naprijed navedenog da bi tužilac dokazao da je spornom odlukom doveden u diskriminirajući položaj trebao je učiniti vjerovatnim da je u nepovoljnijem položaju od ostalih pravnih lica koja su obuhvaćena ovom odlukom. Tužilac nije dokazao da je zbog toga u nepovoljnijem položaju od njegove uporedne grupe – Lutrije BiH, igara na sreću, a samim tim nije dokazao niti učinio vjerovatnim da postoji uzročno-posljedična veza između nepovoljnijeg tretmana i zabranjenog osnova diskriminacije. Dakle, tužilac uopšte nije učinio vjerovatnim da je došlo do diskriminacije istog u odnosu na sve ostale privredne subjekte koji bi predstavljali uporednu grupu, a što je morao učiniti u skladu sa članom 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije.

Stoga se ne može govoriti o postojanju različitog tretmana kao jednog od preduslova utvrđivanja neposredne diskriminacije. Tužilac u toku postupka navodi da je diskriminiran u odnosu na 90% ostalih pravnih osoba i smatra da je uporedna grupa u ovom postupku sve pravne osobe koje obavljaju djelatnost na području Općine Maglaj, jer su kriteriji za određivanje takse morali biti objektivizirani u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije.

Obzirom na činjenično stanje kakvo je dokazano u toku postupka tužilac nije doveden u diskriminirajući položaj u odnosu na ostale priređivače igara na sreću, koje bi bile slična uporedna grupa, sa kojom se može porediti grupa u koju spada tužilac, niti je njemu utvrđena veća taksa od ostalih pravnih lica koja se bave priređivanjem igara na sreću-klađenja. Prema ocjeni Ustavnog suda F BiH odluke tužene kojima se određuje naknada za istaknutu firmu nisu u skladu sa Ustavom F BiH, ali to ujedno ne znači da je slijedom toga tužilac diskriminiran od strane tuženog.

Odlukom tužene o taksama na istaknutu firmu je propisana različita visina takse za sve privredne subjekte u zavisnosti od toga kojom se djelatnošću bave, a iz same odluke i provedenih dokaza, pa i vještačenja, je jasno da obzirom na djelatnost tužioca u odnosu na klasičnu trgovačku radnju plaća veću taksu. Kako tužilac nije dokazao niti učinio vjerovatnim da je u nepovoljnijem položaju od ostalih lica koja obavljaju istu ili sličnu djelatnost, neosnovani su žalbeni navodi da je pobijana presuda zasnovana na nepravilnoj primjeni relevantnih odredaba Zakonom o zabrani diskriminacije.

Pored toga, članom 11. Zakona o privrednim društvima (Službene novine Federacije BiH broj: 23/99, 45/00, 2/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08, 88/08, 7/09, 63/10, 75/13) je propisano da je isticanje firme zakonska obaveza za sve privredne subjekte i u tom smislu jesu svi formalno jednaki shodno Zakonu o poreznoj upravi F BiH (Službene novine Federacije BiH broj : 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14 i 91/15). Nasuprot žalbenim navodima, odluka tužene je zasnovana na odredbi člana 36. i 37. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, a u vezi sa članom 13. stav 1. i 3. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.

Stoga, utvrđivanje različite visine komunalne takse između naznačenih skupina poslovnih subjekata (visokoakumulativni ili niskoakumulativni), odnosno razvrstavanje u različite skupine, ne znači da je tužilac već samim tim doveden u neravno pravo položaj, niti znači da ga treba tretirati jednako u odnosu na sve ostale pravne subjekte, budući da spada u kategoriju visoko akumulativnih pravnih subjekata i ne može porediti sa niskoakumulativnim, niti oni mogu predstavljati uporednu grupu za ocjenu bitnih elemenata diskriminacije, kao što je samostalna trgovačka radnja i slično.

U vezi s tim, ukazujemo i na pravni stav Ustavnog suda BiH iz odluke broj: AP 369/10, prema kojoj državni organi imaju određenu slobodu procjene u odlučivanju da li i u kojoj mjeri u sličnim situacijama opravdavaju različit tretman prema zakonu. Sloboda procjene varira u zavisnosti od okolnosti samog predmeta. U konkretnom slučaju, tužena je ovlaštena i nadležna za donošenje propisa o porezima, taksama, naknadama i doprinosima jedinice lokalne samouprave, u skladu sa članom 8. stav 3, članom 13. stav 2. i članom 36. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, jer je legitimni interes donošenja odluke o općinskim taksama na istaknutu firmu, ostvarivanje zakonom zagarantovanih prava i ovlaštenja jedinica lokalne samouprave, radi ubiranja

prihoda u budžet, iz čega se potom finansiraju lokalni strateški projekti i izdaci za konkretnu budžetsku godinu.

Evropski sud za ljudska prava u predmetu Hoogendijk protiv Nizozemske naglašava da treba imati u vidu da svaka razlika ili nejednako postupanje, nije apriori diskriminacija. Naprotiv, potrebno je utvrditi da li druga osoba koja se nalazi u istoj ili relativno sličnoj situaciji, uživa povlašten tretman. Ovo iz razloga što nejednako postupanje predstavlja diskriminaciju onda kada se pravi razlika bez objektivnog i razumnog opravdanja, odnosno u slučajevima u kojima ne postoji legitiman cilj niti srazmjernost između upotrebljenih sredstava i cilja koji se želi postići. Stoga je tužilac morao dokazati postojanje povlaštenog tretmana drugih pravnih lica u odnosu na njega. U konkretnom slučaju Lutrije BiH, jer diskriminacija ne može postojati po osnovu vrste djelatnosti isključivo prema tužiocu izuzimajući ostale taksene obveznike, niti je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da je odluka neustavna samo u odnosu na tužioca. Dakle, Evropski sud za ljudska prava je prilikom odlučivanja o postojanju diskriminacije uspostavio metodologiju, odnosno test na osnovu koga se utvrđuje diskriminatorno ponašanje, na koji ukazuje tužilac. Međutim, tužilac nije učinio vjerovatnim da je tužena donoseći odluku o visini naknade za isticanje firme, postupila suprotno. Stoga su neosnovani žalbeni navodi da povrijeđeno pravo zagarantovano članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 14. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Žalbom se pobija i odluka suda o troškovima postupka bez da je ukazano u čemu se ta povreda ogleda, odnosno koju odredbu zakona prvostepeni sud nije primjenio ili je pak pogrešno primjenio i kako je to uticalo na zakonitost odluke o troškovima postupka, zbog čega ovaj sud nije mogao preispitati pravilnost pobijane presude sa aspekta tog žalbenog razloga.

Suprotno žalbenim navodima tužioca, obrazloženje pobijane presude je u skladu sa standardima i zahtjevima utvrđenim članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, jer je sud dao jasne i razumljive razloge na kojima zasniva svoju odluku, a koje u cjelosti prihvata i ovaj sud.

Ostale žalbene navode ovaj sud nije cijenio jer isti nisu od odlučnog značaja za pravilnost i zakonitost prvostepene presude shodno odredbi iz člana 231. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH.

Kako ne stoje žalbeni razlozi a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, temeljem odredbi člana 226. Zakona o parničnom postupku, žalbu je valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

Predsjednica vijeća
Aida Pezer-Alić